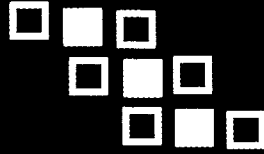
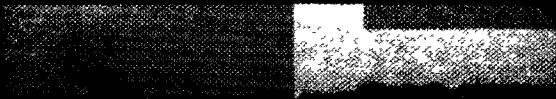
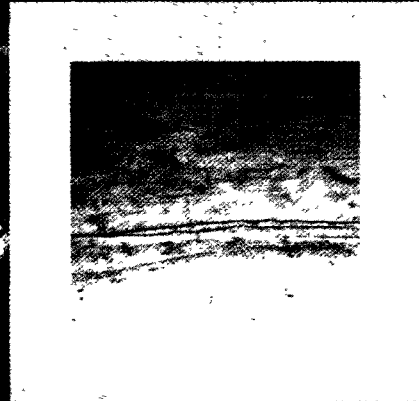

archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

de steekproef

**Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek op Drie Locaties te
Oosterwolde**

2004-01/15

*Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek op Drie Locaties te
Oosterwolde*

Een onderzoek in opdracht van
gemeente Ooststellingwerf

januari 2004
rapportnummer 2004-01/15
tekst door dr. Johan Jelsma en
drs. Caroline Tulp

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Onderzoekslocaties

Op drie locaties te Oosterwolde, gemeente Ooststellingwerf, is inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd (zie Figuur 1). Het betreft terreinen aan de Snellingerdijk, Kuunderhof en Venekoterweg.

De bodem van de plangebieden Kuunderhof en Venekoterweg bestaan uit een laarpodzol met lemig fijn zand (classificatie bodemkaart cHn23 met grondwatertrap VI: gemiddelde hoogste grondwaterstand tussen de 40 en 80 cm en gemiddelde laagste grondwaterstand meer dan 120 cm onder het maaiveld). Volgens de geologische kaart behoort de ondergrond van het plangebied tot de Formatie van Drenthe (classificatie Dr6): grondmorene of keileem. De bodem van plangebied Snellingerdijk is voor de bodemkaart niet gekarteerd, omdat dit gebied reeds bebouwd was ten tijde van de kartering door de Stichting Bodemkartering (STIBOKA). De terreinen liggen ongeveer 5.9 meter boven het NAP.

De Fryske Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE) geeft de plangebieden Kuunderhof en Venekoterweg een hoge archeologische verwachting voor de periode steentijd-vroege bronstijd. Daar de FAMKE deels gebaseerd is op de bodemkaart, geeft deze voor plangebied Snellingerdijk geen verwachting.

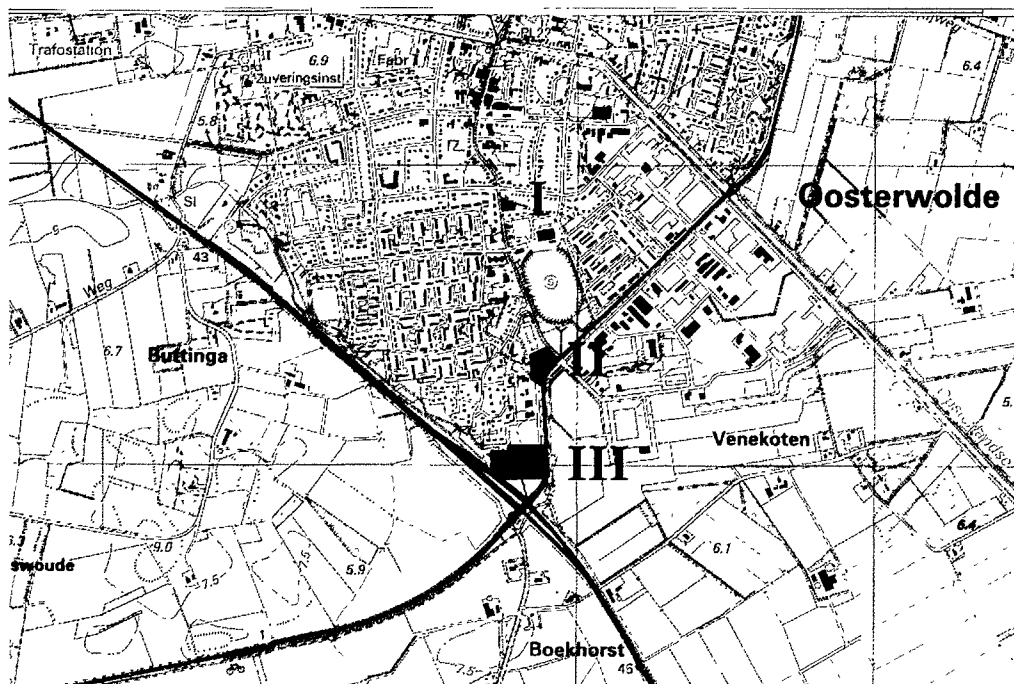
Aanleiding en doel

De drie onderzoek werden uitgevoerd in opdracht van de gemeente Ooststellingwerf, vertegenwoordigd door dhr. J.S. Romijn, afdeling VRO. De aanleiding is nieuwbouw op de drie locaties.

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen en het bepalen van de kwaliteit van eventuele archeologische sporen in de gebieden.

Werkwijze

In het plangebied zijn in totaal 20 grondboringen uitgevoerd met een 8 cm edelmanboor; hiermee is de kwaliteit van de bodem bepaald. De opgeboorde grond werd op een 4 mm zeef onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals houtskool, aardewerk, bewerkt of verbrand vuursteen of verbrand bot.

Figuur 1. Oosterwolde: overzichtskaart 1 : 25000. De drie onderzoekslocaties zijn in zwart en met een cijfer aangegeven. Locatie I betreft een terrein aan de Snellingerdijk; Locatie II is ligt aan de Kuunderhof en Locatie III aan de Venekoterweg. [Naar: Topografische Dienst. 2000. *Grote Provincie Atlas Friesland/Grutte Provinsje Atlas Fryslân 1:25000*. Vierde editie/Fjirde edysje. Groningen, Wolters-Noordhoff Atlasproducties/ Ljouwert, Afûk]

Locatie I: Snellingerdijk

Locatie Snellingerdijk is de noordelijkste van de drie onderzochte terreinen (zie Figuren 1 en 2). Het perceel wordt aan de westkant begrensd door de Snellingerdijk. De noordelijke grens wordt gevormd door de percelen met huizen aan de Drie Stellingeweg en de zuidelijke grens door huizen aan De Haer. Het onderzochte terrein bevindt zich tussen Snellingerdijk nummers 35A en 37 en heeft een grootte van ongeveer 1400 m². Het terrein is begroeid met bomen en struiken. Aan het oppervlak liggen op enkele plaatsen betonbrokken. De RD-centrumcoördinaten zijn 215,725/555,875.

Uit het plangebied zelf zijn geen vondstmeldingen in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) aanwezig. Minder dan 500 meter ten noordwesten van Locatie Snellingerdijk is een vondst van middeleeuws aardewerk (kogelpot) gedaan (450-1500 na Chr.) [ARCHIS-nummer 12285] en ten zuidwesten is door de mens bewerkt vuursteen gevonden [ARCHIS-nummer 12279].

Het meetsysteem

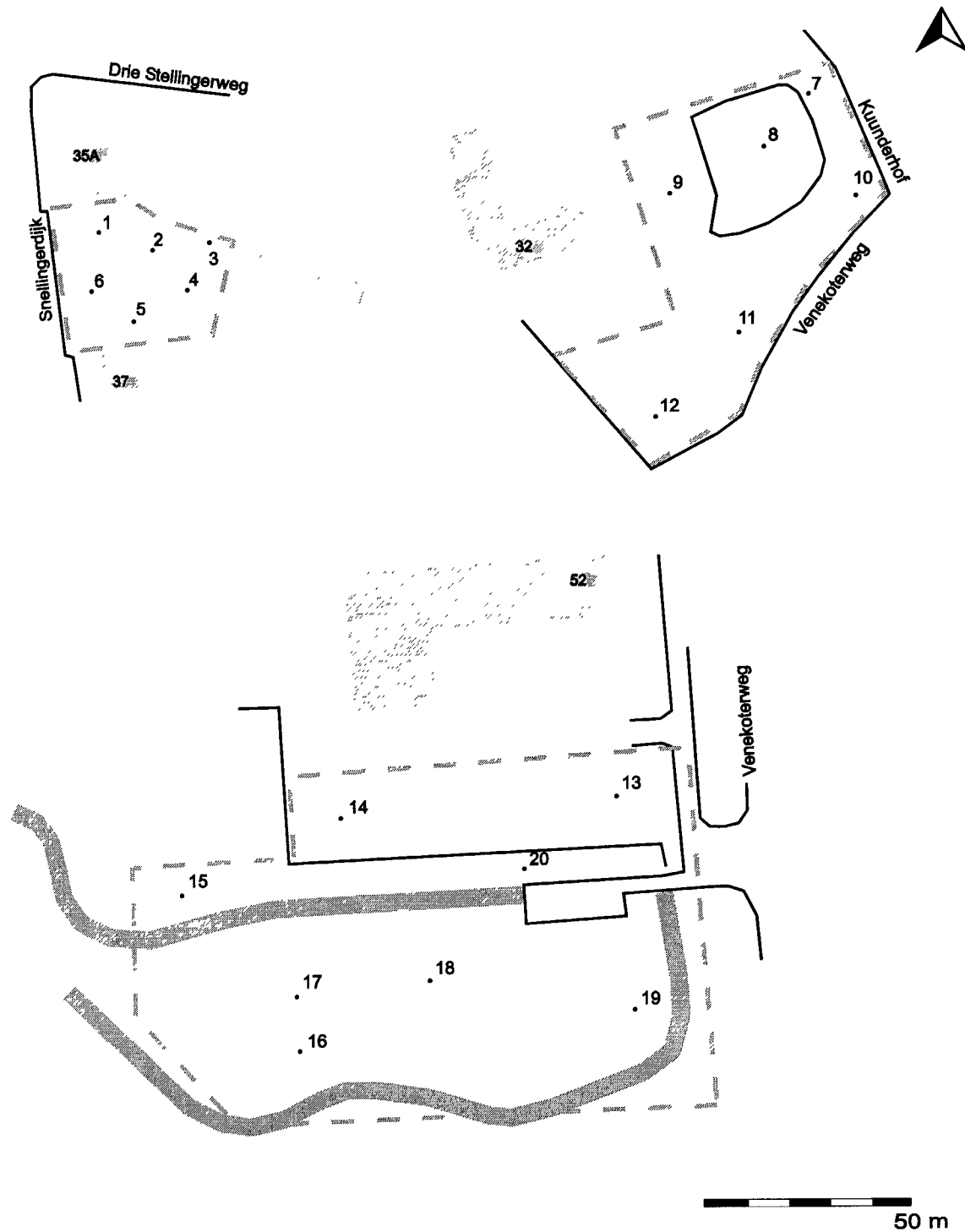
Op Locatie Snellingerdijk zijn 6 boringen uitgevoerd. Deze boringen liggen verspreid over het terrein en zijn ingemeten aan de huidige bebouwing. Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar Figuur 2.

Resultaten

Het veldwerk werd uitgevoerd op 15 januari 2004. De resultaten per boring zijn weergegeven in Appendix I.

Zowel aan het oppervlak als in de boringen zijn geen archeologische indicatoren waargenomen. De boringen laten een bouwvoor zien van 35 tot 55 cm dikte. In de boringen is geen A-horizont (grijze uitspoelingslaag) aangetroffen. Op boorlocaties 2, 3, 5 en 6 is wel een B-horizont (bruine inspoelingslaag) waargenomen, maar deze is verstoord. Hieronder bevindt zich de C-horizont (geel zand), die in boringen 1 tot en met 3 ook verstoord is.

de steekproef
archeologisch onderzoeks-
en adviesbureau

Figuur 2. Oosterwolde: situatietekening met de boorlocaties. Linksboven Locatie Snellingerdijk, rechtsboven Locatie Kuunderhof en onder Locatie Venekoterweg. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer. De grenzen van de plangebieden zijn met een grijze doorbroken lijn aangegeven.

Locatie II: Kuunderhof

Locatie Kuunderhof bevindt zich ten zuiden van het Sportterrein, tussen de beide andere onderzoekslocaties in (zie Figuur 1). Het plangebied ligt ten westen van het kruispunt Kuunderhof-Ploeggang-Venekoterweg. De noordoostelijke begrenzing is de weg Kuunderhof, de zuidoostelijke grens wordt gevormd door de Venekoterweg. Het grootste deel van het terrein bestaat uit bomen en struiken. In het noordoosten liggen volkstuinten (boring 8 is in het midden van het volkstuintencomplex geplaatst). Het terrein is ongeveer 3750 m² groot en de RD-centrumcoördinaten zijn 215,875/555,350.

Uit het plangebied zelf zijn geen vondstmeldingen in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) aanwezig. Vlakbij de locatie zijn meldingen gedaan van een urnenveld uit de late bronstijd (1100-800 v. Chr.). Het gaat om aardewerk, menselijke crematieresten en grondsporen van greppels [ARCHIS-nummers 12292 en 238264]. Hierbij is ook een haardkuil gevonden die waarschijnlijk ouder is dan het grafveld en tevens bewerkt vuursteen uit het late Paleolithicum (35000-8800 v. Chr.).

Het meetsysteem

Op Locatie Kuunderhof zijn 6 boringen uitgevoerd. De boringen zijn ingemeten aan de bestaande bebouwing. Voor de ligging van deze boorpunten wordt verwezen naar Figuur 2.

Resultaten

Het veldwerk werd uitgevoerd op 15 januari 2004. De resultaten per boring zijn weergegeven in Appendix II.

De bodem is op Locatie Kuunderhof van matige kwaliteit. De A-horizont is op geen van de boorlocaties aangetroffen. In boring 9 is nog een dun restant (2 cm) van de B-horizont over. In boring 10 is ook een restant B waargenomen, maar deze is verstoord. Boringen 10 tot en met 12 zijn tot in de C-horizont verstoord. Er zijn geen archeologische vondsten gedaan.

Locatie III: Venekoterweg

Locatie Venekoterweg ligt aan de zuidkant van Oosterwolde, ten noordoosten van de N381 en ten westen van de Venekoterweg (zie Figuur 1). Het terrein is momenteel een strook gras met ten zuiden daarvan een klein park. Het oppervlak is ongeveer 7500 m² en de RD-centrumcoördinaten zijn 215,825/555,115.

Uit het plangebied zelf zijn geen vondsten in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) gemeld. Ten zuidoosten van deze locatie zijn twee meldingen gedaan. Het betreft een vondst van vuurstenen werktuigen daterend van het late Paleolithicum tot en met het Neolithicum (35000-2000 v. Chr.) [ARCHIS-nummer 12311] en aardewerk scherven uit het late Neolithicum (2850-2000 v. Chr.), die waarschijnlijk afkomstig zijn uit vroeger geslechte grafheuvels [ARCHIS-nummer 12314].

Het meetsysteem

Op Locatie Venekoterweg zijn 8 boringen uitgevoerd. Boring 16 is echter na herhaaldelijke pogingen gestaakt wegens weerstand op 20 cm onder het maaiveld. Twee boringen zijn in de noordelijke grasstrook (ten zuiden van Venekoterweg nummer 52) geplaatst. De overige 6 boorlocaties bevinden zich in het park. Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar Figuur 2.

Resultaten

Het veldwerk werd uitgevoerd op 15 januari 2004. De resultaten per boring zijn weergegeven in Appendix III.

De bovenste 55 tot 90 cm van de bodem zijn op deze locatie verstoord. In boringen 15, 17 en 20 is nog een 5 cm dik restant van een B-horizont aangetroffen, die alleen in boring 17 verstoord is. Boringen 13 en 17 zijn tot in de C-horizont verstoord. Boringen 14 en 19 bevatten een leemlaag. Er zijn in de boringen en aan het oppervlak geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Conclusies en adviezen

Locatie I: Snellingerdijk

In de bouwvoor (boringen 2 en 3) zijn recente baksteenresten aangetroffen. Aan het oppervlak van vooral het noorden van het plangebied lagen ook brokken beton. Op Snellingerdijk is de B-horizont nog deels aanwezig (boornummers 2, 3, 5 en 6), maar deze is verstoord. In het noorden van het plangebied is de bodem tot in het gele zand verstoord.

Van het oorspronkelijke podzolprofiel is dus weinig meer over. De kans dat er zich nog onverstoorde archeologische grondsporen bevinden is klein. Op basis van deze resultaten concluderen wij dat verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is.

Locatie II: Kuunderhof

In twee boringen is een restant van een B-horizont waargenomen: in boring 9 beslaat deze laag slechts 2 cm en in boring 10 is deze laag verstoord. Boringen 10 tot en met 12 zijn tot in het gele zand (C-horizont) verstoord.

De bodem binnen plangebied Kuunderhof is grotendeels verstoord. Gezien de slechte staat van het bodemprofiel en de afwezigheid van archeologische vondsten, is de kans klein dat er zich in het plangebied nog onverstoorde archeologische sporen bevinden. Archeologisch vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

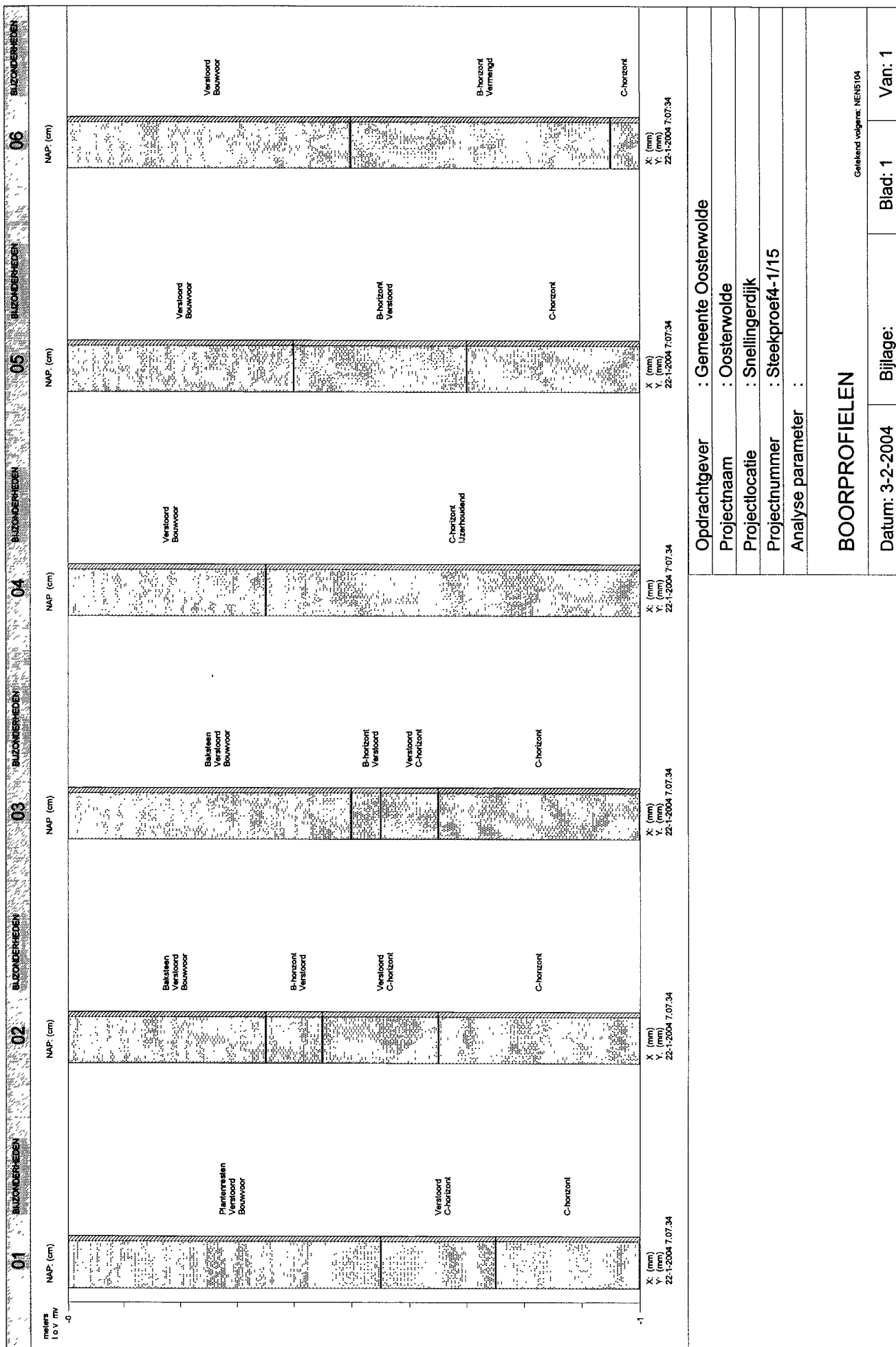
Locatie III: Venekoterweg

Alleen in boringen 15 en 20 is nog een onverstoord, dun restant van de B-horizont aangetroffen. Deze boringen bevinden zich in de dunne bosstrook tussen de ingang van het park en het grasveld ten zuiden van het bedrijventerrein. De rest van het terrein is tot op of deels in de C-horizont verstoord.

Net als op de overige twee locaties zijn er geen archeologische vondsten gedaan. Op grond van de huidige staat van kennis zijn beschermende c.q. beperkende maatregelen hier niet wetenschappelijk verdedigbaar. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

Appendix I

Locatie I: Snellingerdijk. Boorprofielen en bodembeschrijvingen volgens NEN 5104.

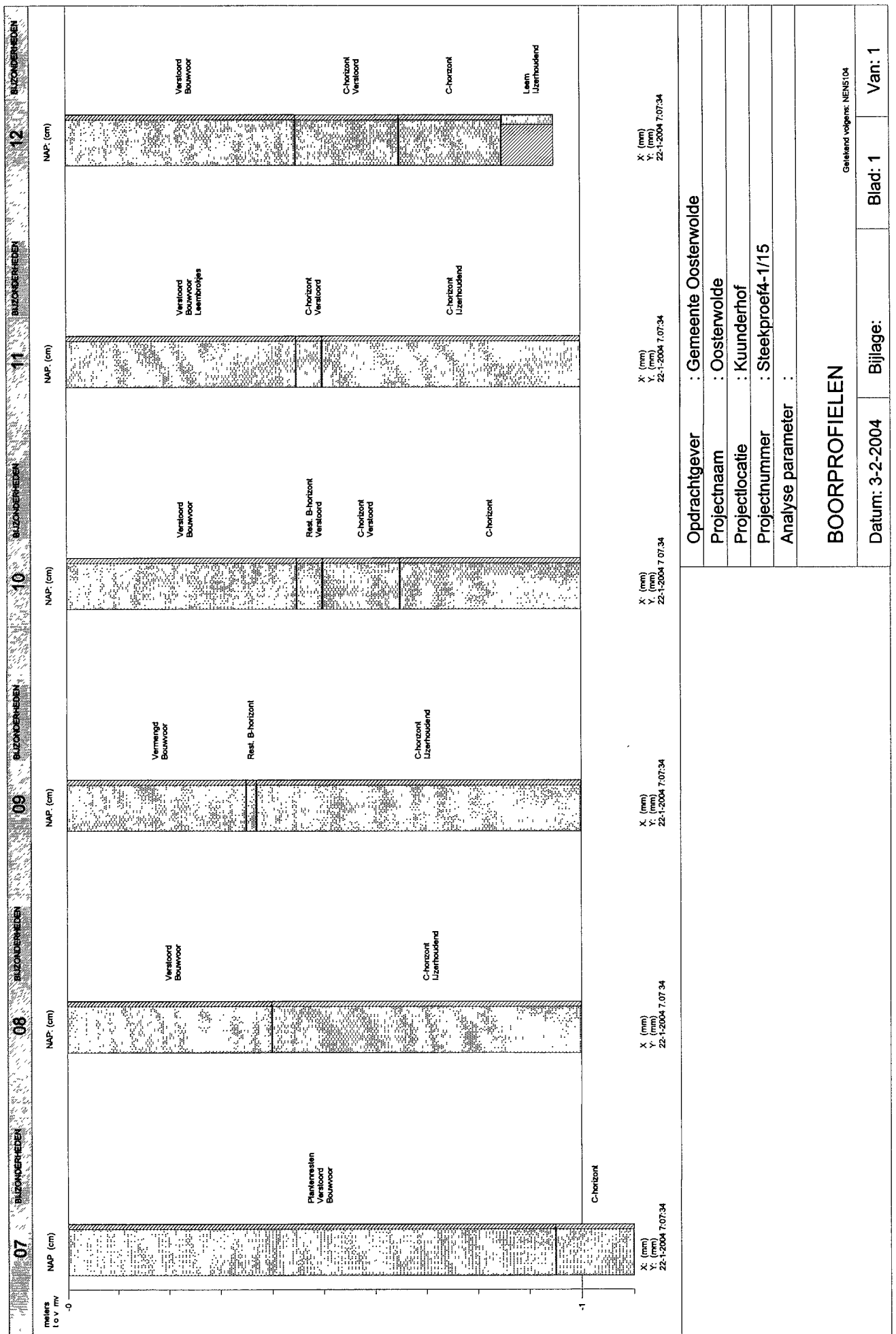
TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Oosterwolde
Projectnaam : Oosterwolde
Projectnummer : Steekproef4-1/15
Projectlocatie : Snellingerdijk

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
01 Boring	0 - 55	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Verstoord Bouwvoor Plantenresten
	55 - 75	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	Verstoord C-horizont
	75 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont
02 Boring	0 - 35	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Bouwvoor Baksteen Verstoord
	35 - 45	ZAND zeer fijn, zwak siltig	7.5YR2/3 dbruin	B-horizont Verstoord
	45 - 65	ZAND zeer fijn, zwak siltig	10YR5/6 lbruin	C-horizont Verstoord
	65 - 100	ZAND zeer fijn, zwak siltig	10YR5/6 lbruin	C-horizont
03 Boring	0 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Baksteen Verstoord Bouwvoor
	50 - 55	ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR2/3 dbruin	B-horizont Verstoord
	55 - 65	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	Verstoord C-horizont
	65 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont
04 Boring	0 - 35	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Verstoord Bouwvoor
	35 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	IJzerhoudend C-horizont
05 Boring	0 - 40	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Verstoord Bouwvoor
	40 - 70	ZAND zeer fijn, zwak siltig	7.5YR2/3 dbruin	Verstoord B-horizont
	70 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont
06 Boring	0 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/3 zwart	Bouwvoor Verstoord
	50 - 95	ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR2/3 dbruin	Vermengd B-horizont
	95 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont

Appendix II

Locatie II: Kuunderhof. Boorprofielen en bodembeschrijvingen volgens NEN 5104.

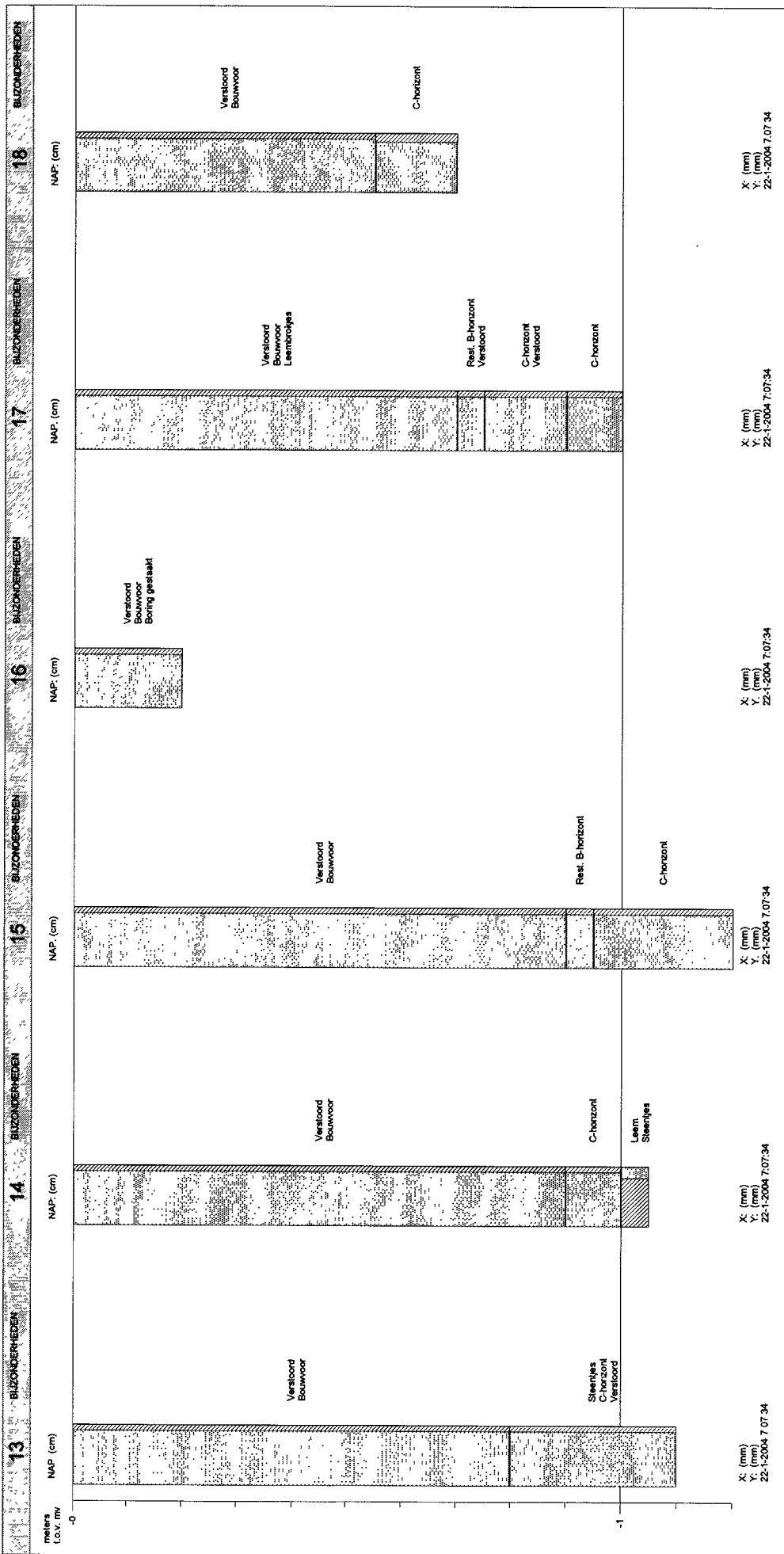
TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Oosterwolde
Projectnaam : Oosterwolde
Projectnummer : Steekproef4-1/15
Projectlocatie : Kuunderhof

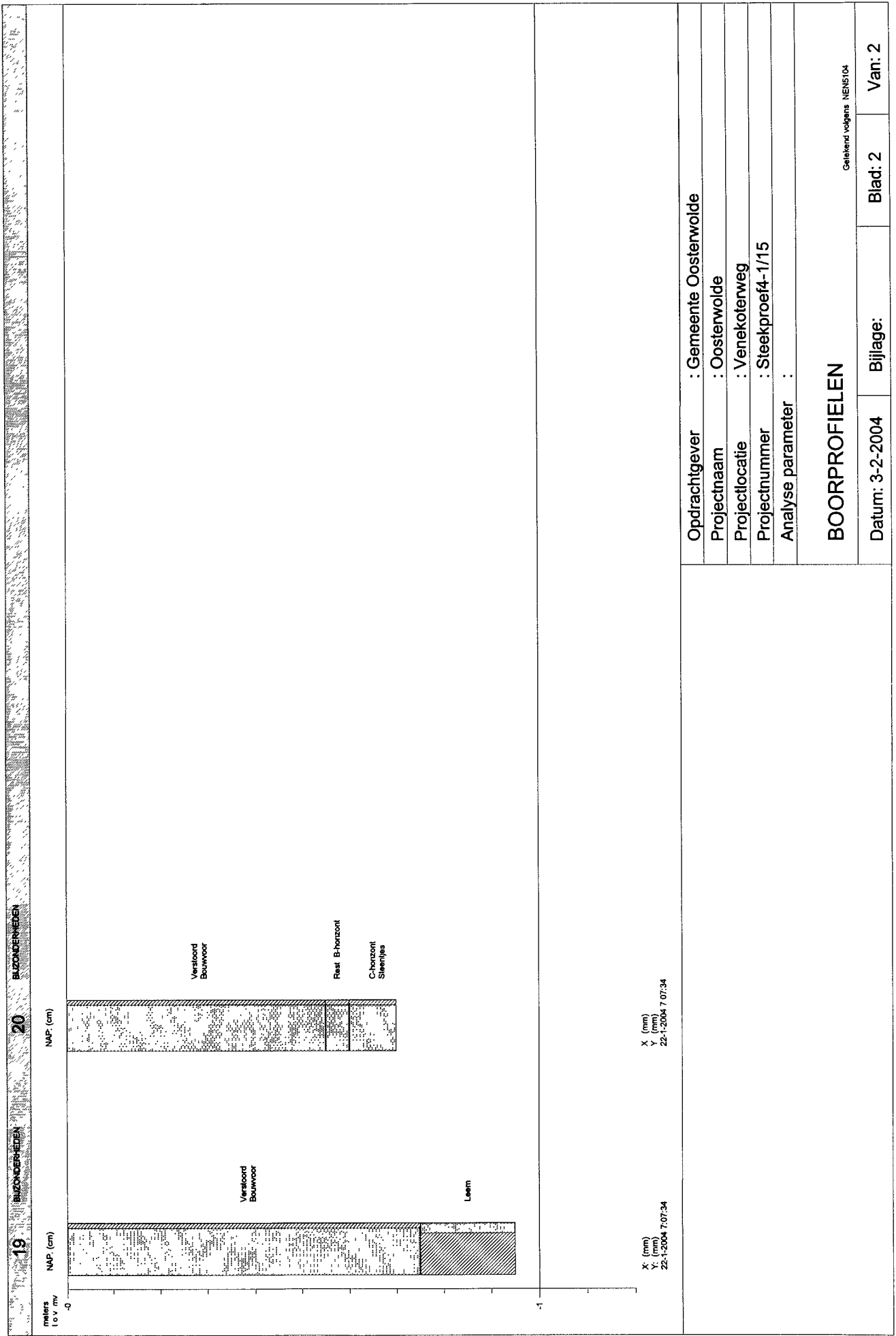
Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
07 Boring	0 - 95	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Verstoord Bouwvoor Plantenresten
	95 - 110	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y5/4 bruin	C-horizont
08 Boring	0 - 40	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Verstoord Bouwvoor
	40 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	C-horizont IJzerhoudend
09 Boring	0 - 35	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor Vermengd
	35 - 37	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR4/6 bruin	Rest. B-horizont
	37 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	C-horizont IJzerhoudend
10 Boring	0 - 45	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Verstoord Bouwvoor
	45 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR4/6 bruin	Verstoord Rest. B-horizont
	50 - 65	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	Verstoord C-horizont
	65 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	C-horizont
11 Boring	0 - 45	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Leembrokjes Bouwvoor Verstoord
	45 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	C-horizont Verstoord
	50 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	IJzerhoudend C-horizont
12 Boring	0 - 45	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor Verstoord
	45 - 65	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	Verstoord C-horizont
	65 - 85	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR6/6 oranje	C-horizont
	85 - 95	LEEM, sterk zandig	5Y6/3 geel	IJzerhoudend Leem

Appendix III

Locatie III: Venekoterweg. Boorprofielen en bodembeschrijvingen volgens NEN 5104.

Opdrachtgever : Gemeente Oosterwolde	
Projectnaam : Oosterwolde	
Projectlocatie : Venekoterweg	
Projectnummer : Steekproef4-1/15	
Analyse parameter :	
BOORPROFIELEN	
Getekend volgens NEN5104	
Datum: 3-2-2004	Bijlage: Blad: 1
Van: 2	

X (mm)
 Y (mm)
 22-1-2004 7:07:34

X (mm)
 Y (mm)
 22-1-2004 7:07:34

BOORPROFIELEN			
Opdrachtgever : Gemeente Oosterwolde		Geleidend volgens NEN104	
Projectnaam : Oosterwolde		Blad: 2	
Projectlocatie : Venekoterweg		Van: 2	
Projectnummer : Steekproef4-1/15		Datum: 3-2-2004	
Analyse parameter :		Bijlage:	

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Oosterwolde
Projectnaam : Oosterwolde
Projectnummer : Steekproef4-1/15
Projectlocatie : Venekoterweg

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
13 Boring	0 - 80	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verstoord
	80 - 110	ZAND zeer fijn, zwak siltig	2.5Y6/3 geel	Bouwvoor C-horizont Verstoord Steentjes
14 Boring	0 - 90	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verstoord
	90 - 100	ZAND zeer fijn, zwak siltig	2.5Y6/3 geel	Bouwvoor C-horizont
	100 - 105	LEEM, sterk zandig	5Y6/3 geel	Leem Steentjes
15 Boring	0 - 90	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verstoord Bouwvoor
	90 - 95 95 - 120	ZAND matig fijn , zwak siltig, ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR3/4 dbruin 10YR5/6 lbruin	Rest. B-horizont C-horizont
16 Boring	0 - 20	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Boring gestaakt Bouwvoor Verstoord
17 Boring	0 - 70	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Leembrokjes Bouwvoor Verstoord
	70 - 75	ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR3/4 dbruin	Rest. B-horizont Verstoord
	75 - 90	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont Verstoord
	90 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/6 lbruin	C-horizont
18 Boring	0 - 55	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor Verstoord
	55 - 70	ZAND matig fijn, matig siltig	10YR5/6 lbruin	C-horizont
19 Boring	0 - 75	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor Verstoord
	75 - 95	LEEM, sterk zandig	5Y6/3 geel	Leem
20 Boring	0 - 55	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor Verstoord
	55 - 60	ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR4/4 bruin	Rest. B-horizont
	60 - 70	ZAND zeer fijn, zwak siltig	2.5Y6/3 geel	Steentjes C-horizont